

de vreemd geklede jeugd van het Leidseplein

De Jeugd van Reijnders op het Leidseplein — dat is: de Jeugd, die Reijnders (of het trottoir er voor) heeft uitgekozen als verzamelpunt. Een apart soort Jongeren, heel anders dan, bij voorbeeld, de Jeugd van de Nieuwendijk. Jeugd, die een schijnwereld in een schijnwereld. — Bas Roodnat, die enige maanden geleden in PS het portret tekende van het Rembrandtplein, betreedt hier voor u dat andere plein: het Leidseplein, centrum van Amsterdamse artistiek en para-artistiek (zelfs pseudopoëtisch) leven. Wie zijn die vreemd-geklede Jongeren, die laatst door een rechtzaak „in het nieuws“ zijn geraakt? Bas Roodnat stelt het genoeg op pagina vier aan u voor.

In de verdachtenbank verschenen jongens met zachte, ruigieren schoenen, bazuin nauwe broekspijpen, kleurloos gestreepte hemden met soms geraffineerde opstaande boorden, die van voren vuldig geknoopt stonden en alleen maar opvalend korte of heel lange spijkerbroeken. Hun leeftijden varieerden van

's Avonds een uur of elf voor
terras van Rayders. Er staan
groepjes meisjes en jongens
er „excentrieke“ uitziend. De kler-
se is een meisje met lange
voorzorgde zwarte haren, een
kerblauwe monty-coat en schoenen
met opkralende punten. Ze ligt

grote, ernstig kijkende ogen.
Er komt een jongen aanwanden-
de een fotostar over zijn schouder. Het
springt op hem toe dat Frederik heeft
foto's gezien die juist een remkint
beholpen te worden. Haar stem klinkt
schichtig, binnengescrept.
De fotografant antwoordt, dat zij de f-
bij hem thuis kan komen bekijken
reeft zijn adres op.
Het meisje — zij heet Maria en is

tien jaar oud — en dat was
te voorzichtig om nietig daarop het
minste te weten behulp van haar lippen.
„Hoe is het met de beide? „ Maria
vraagt de jongen. „Ga je nu nog
verloven? „
„Je moet je niet verloven, „ zegt Maria,
op dezelfde spottend-spoedige manier
als toen trouwen. „Als ik ga je alweer
dikker worden, dat betrek ik te hebben.
je treft hem, heb je tenminste de vijf
jaar scheiding.“
Maria is vijfien jaar en het is elf
a's avenda.

gens
ver-
ge-
heerd
zorg-
delen
de ha-
dig tot
ders, want zij mag er niet meer naar bin-
nen. Men vindt haar te jong en zij heeft
nimmer lela te verteren. Marja behoort
daarom tot „de stoep van Reijnders“. Zij
heeft voldoende vrienden en kennissen, die
ook niet binnen mogen, maar toch bijna
elke avond komen.
Marja's oedema zijn geascheiden.

THE MARCH OF THE WISE AND DRY

nu gevonden. De jongen was de kunstenaars-
schap om te leren fotografieren."
Hij is van de begin af. "Modern
art" was een groepje avontuurlijke organi-
saties, want ze waren gedanst, maar
namen men soms ook alleen portretten.
Deze groep heeft een eigen stijl. Er wordt op het
oogbliek een modebeweging.
IK vraag de jongen of de man niet
om middernacht toe. Hij reicht
de mense. "Ik lig niet tegen u aan," zegt hij.
Hij is er niet voor u, maar hij heeft
hulp daar de honderden schampere op-
merkingen, die hij dagelijks moet ophalen.

uitgerichte verspreiding voor.

Tenslotte het gesprek valt de naam Sartre en wordt ook even over het existentialisme ge noemd. De jongen zegt dadelijk, niet veel van deze dingen wil ik weten, want ik heb al van Sartre te hebben gehoord. Toch wordt hij door de kindertherapeut gevraagd om zijn mening te ontdekken. Hij vraagt hem, wat hij onder verstand, "Het vrije" Denkt dat je zelf wilt. Dat is tip. Ik kan een voorbeeld geven. De kindertherapeut in Parijs die een vrouw had die ze hadden en nu gaan slapen, en zij dat vindt verschillend. En dan is er nog een vrouw in

De vrijheid van de jongen moet
De ouders van de jongen zijn gescheiden.
Avond om een uur of tien heeft
Reinders raak ik in gesprek met
laten wij hem noemen— Victor.
Victor is 29 jaar, heeft een
gymnasiumopleiding en is alder-
mate belezen in geschiedenis.
Hij onderhoudt ziek slechts Maan van de
Vlaamse historiën; door een iets
artistieke handvat en broekspijpen die een kleukje knisperen zijn
dan op het openstaan gevoelig.

Dat moet ik wel eens proberen te doen. De leden van de landelijke en provinciale comités zijn er ook heel enthousiast over. "Als we dat kunnen, dan kunnen we het voor de mensen makken," zegt hij. „Dat wordt gewoon een grote vooruitgang. En dat moet nu al steeds in aanmerking komen. Ik schrijf nu al acht jaar lange Gedichten, die eerst experimenteel waren. Gedichten die niet alleen geschreven worden, maar ook proza. Het is altijd goed genoeg geweest om onmiddellijk naar een uitgever te sturen. Op het ogenblik kan dat niet meer. Daarom denk ik dat ik doeken moet houden te rederen op een prijsvraag van O. N. en W. Haar moet uiteraard worden gevraagd. En ook dat moet worden gedaan. Want de mensen moeten wel hoorbaar blijven, omdat ze het niet meer kunnen."

www.iisg.nl/grootveld/

ZATERDAG 25 AUGUSTUS 1956 — PAS.

Jetsu's Hans Bä

de vreemdgeklede jeugd van het Leidseplein

op vele punten raken en in elkaar overgaan. Victor bijvoorbeeld valde ook het volgende voorval. Hij was een jongen die al eerder tegen een meisje opgeplopt, dat ik heel aardig vond. Ik ben toen aan een vrouw gevraagd of ze niet wou dat ik dat gedaan had. Ze antwoordde dat ik het mocht.

te beschouwen. Misschien dat in een loop-gang van de ene kant naar de andere van die huisvloer merkte ik dat ze mocht zetten waard om geworden. Ik was eigenlijk niet verbaasd. Om een beetje weg te komen en een beetje onzichtbaar te zijn, gebruikte gado-gado's.

HET is heelal niet waar, dat als Leidpleincommissaris een roken en aten. Dat is heel al waar, dat men er over het algemeen anders tegenover vele dingen staat dan de gemiddelde burger, indien die tenminste bestaat. Victor burgemeester wou niet voor zijn voorbeeld geven, dat een woord kan worden gesmeid. „Als een kerel, zo zijn

hoofd heeft, maar het niet kan opschrijven en dan de marijana-praktijk beproeft. „Ikzelf zal het niet doen," zegt hij. „Ik Reijnders. Waarom?" Vervolg op pag. 3

卷之三

A grainy, black-and-white photograph capturing a group of four individuals seated around a round table in a low-light setting. The scene is framed by a dark doorway on the left and a window with a metal grid on the right. The people are dressed in dark clothing; one person on the far right wears a patterned shirt. They appear to be in the middle of a social gathering, with their bodies angled towards each other as if in conversation.

de vreemdgeklede jeugd van het Leidseplein

(vervolg van pag. 4)

Jh. was ons ontmoet gestoeg. Samenstaan stond juist op voorbereidinging op de N.Z. Vierburgers, en waren beiden kinderen gesloten alvast tegen op datzelfde dag op met blikken van niet inzitters te gaan spelen. Hun paar jaar geleden ontmoetden ze elkaar ontzaglijk in gelegenheid als „De Gouden Kalfsluis" en „De Lijnkink". Van daar uit liepen verschillende ontmoetingen weer het Leidseplein, waar immer Roijnders het voltooiden afstandeit in.

Dit laten er elke keer een paarent van hun werk niet, immers daarom de maar dat niet passendeelde passendeelde op de laats en gezien heel duidelijk over wie. Zij staan elkaar in de basis altijd te zijn of zeker te zullen worden. Daar is hun best tot een al eenmaal wel aan een andere, maar dan een op die voorwaarde van hun kennisvoelingen, die niet altijd experimentaal, maar dan ook „anders" zijn.

Hadden beiden talent, veel meer dieleke zang.

De jongen die een paar jaar geleden nog teksten schreef op een reclame-bureau, maar plotseling een boek schreef, dat „In het niemands" kwam, had heel talent. Hij was indertijd bijna al op de Roijnders, en loopt hij het huis niet een paar beukjes onder zijn arm voorbij op weg naar „De Kroeg". Hij is geslaagd. Maar hij mag zijn opleidingen over de maatschappij doen met zijn vinger wrijven.

De 20-jarige jongen die een "morgens erg vroeg het huis binnenloop en uitroep: „Jesse Christus, waardeer word ik weer achter!" heeft waarschijnlijk niet eens kunnen.

DE buitenaanval scheert de jongeigen en excentrische bewoners van het Leidseplein over zijn kam met de jongens van de Nieuwendijk. Dat is verkeerd. Er zijn grote verschillen.

Die verschillen zijn veel ontwikkelijker (ook de jongen niet twee jaar

MULO) en daardoor veel kritischer. Zij kunnen nu maar passendeelde missies en zij vinden slechts een bepaalde passendeelde heel belangrijk waard, om over een verdere kennisvoelingen niet meer te spreken. De Nieuwendijk heeft geen opleidingen op dit gebied.

De ouders Roijnders zijn niet zo erg genaaid met de milieuvordering in hun stad. Zij hadden wel echte wel bewezen maar de voor-oertijds tijd, toen een reeks op het openbaar gevestigde namen en de stamkamerlieden Gerrit Lazarus, Ons Herenman, Anton van Duinkerken, J. C. Eijens, Jan Kuyperman, Jan Campert, Clara Tiggink, Manus Franssen, Willem Hennink, John Rambaut en vele anderen. „Hij was een veel grotere hand dan deze mensen," zegt een der ouders. „Dit gaven ons altijd een hand, wij hadden dat."

Dat contact bestaat niet met het merendeel van het tegenwoordige jongeigen publiek. Ik begrijp niet waarom zij steeds hier komen. Ze moeten ons maar voor luiken vinden." Desondanks kunnen zowel de

maats, of de Roijnders juist van het openbaar een probleem is. Zelf vindt hij van wel.

IK heb aan iemand van de Kinderbescherming een vragen,

„Als ik opdracht krijg om een onderzoek in te stellen," antwoordde hij, „dan ik er van leveren bijna zeker van zijn, dat ik de overtuigen van vinden in de gemeente, waar de figuren uit voortkomen. Het komt tegenwoordig niet voor meer voor, dat de kinderen geen een krijgen of niet genoeg onder de dochter worden gestopt. Lichaamselijk worden zij niet overwaardend. Bevonden kunnen zij voor het merendeel in een of meer gegroeide gezinnen. Maar kinderen van hogebedienden ouders moeten in een soort gesloten periode een knok krijgen. Dat is ook mogelijk, dat een kind nog niet gevormd was en daarom een iets andere behandeling krijgt dan andere het geval zou zijn geweest.

Roijnders, het heeft een duidelijk voorwaardelijk te worden. De zaken liggen achteraf. Ik heb bijvoorbeeld een van die jongens onder mijn bewind, die in zijn valkuise

nauw Spanje mag vliegen in 's winters mag gaan skaten in Zwitserland. Hij is vijftien jaar, zijn ouders geven veel geld en voor zijn geschoeis, maar doen dat — moeders zonder het zelf te beseften — om hem eerst magisch langs te zijn."

Mischien heeft de ambities van de Kinderbescherming gelijk. Menschen vinden de bescherming van de diverse „gangen" ook een goede woord, dat nog geen milieudoecht heeft in te houden voor in zulke omstandigheden, waardoor de kinderen niet en in het geval voor hen altijd slapper dan normaal zijn geweest. Een kind till een dergelijk gevoel, dat in Amsterdam moet en houvendien een zekere hulp voor het arbeidsmarkt, al of niet gepeerd niet tanding of aantal, een dan een prima reden in de dwarswereld van het Leidseplein, waar men bewust zijn eigen repulsie en moraliteit koestert. Als het dan ook nog het excentrische uniform aantrekt, is het best rond.

Mensch is het uiterlijk wel zo. „Wij verwachten ons," aldus een twintigjarige jongen met koude inspiratie. „In Roijnders kunnen we dat immers niet doen." Menschen in dat soort pose. Maar ook dat is het uiterlijk schitteren van het eigen type noch wel bekend.

BAS HOOLMATH

Ongrijpbare jeugd grijpt zichzelf

Van de stoep van Reijnders naar de modernistenclub

(Van een onzer verslaggevers)

DE „vreemdgeklede jeugd van het Leidseplein”, waarover wij op 25 augustus van het vorige jaar in P.S. schreven, bestaat nog steeds. Alleen is zij op het plein zelf vrij zeldzaam geworden. Artiestencafé Reijnders immers werd minder geschikt als contactpunt, toen het de allerjongsten de toegang ontzegde, terwijl een geregelde bezoek de iets ouderen — voor het merendeel toch nog aangewezen op het zakgeld van thuis — op den duur te kostbaar werd. Zo kwam de groep voor de deur van het café terecht en kreeg enige vermaardheid als „de stoep van Reijnders”.

DIE ontmoetingen op straat zijn nu zo goed als afgelopen. Twee maanden geleden ongeveer deelde 't grootste deel van die groep de slechts met een half oor luisterende buitenwacht per buitelin namelijk het volgende mede: „Het gedrag van de ouderen wordt met de dag schandaliger. Het blijft niet alleen bij aangapen-gluren, maar de woordkeus, die men gebruikt, om de afkeer van de modernisten duidelijk te laten merken, wordt steeds grover”. Het woord modernisten was gevallen. De jeugd met haar speciale kleding en haardracht toonde zich bovendien nog niet deze naam en verenigde zich in „The Amsterdam Modernists Club”.

„Dese club,” aldus een brief aan onze redactie, „heeft een speciaal karakter en wordt door de jongeren zelf geleid. Men heeft gebroken met alle bestaande tradities. Geheel naar eigen inzicht, op een voor leder aanvaardbare ma-

nier, worden de programma's uitgevoerd. Wilt u zo'n programma meemaken? U bent welkom. Alleen willen wij u erop voorbereiden, dat deze jeugd zich kleedt en gedraagt op haar eigen manier”.

Valt mee

NU valt het met het breken van al die tradities nogal mee. De club organiseert avonden waar lezingen worden gehouden, waar wordt gedanst (op 'n moderne manier op de tonen van moderne muziek) en waar de moderne inzichten van de moderne jeugd op een moderne wijze worden uitgewisseld.

De ruim honderd leden van de A.M.C. (uitgesproken: Ee-Eem-Cle) zijn tussen de zestien en 21 jaar. Zij zijn stuk voor stuk kenners van destromingen in de moderne jazz en hebben op dit gebied heel sterke voorkeuren.

De naam modernisten is uit deze sfeer afkomstig. Het woord, aldus een der leden van de club, werd na de oorlog gebruikt door Amerikaanse musici, die wilden breken met oude muziekvormen. Zij wilden iets anders. Dat willen de leden van de A.M.C. ook, maar dan niet alleen op het gebied van de muziek. Wat dat in de praktijk precies betekent, wordt niet zo duidelijk. Er worden forums en gesprekken over georganiseerd. Men wil er per se uitkomen. Want als dat niet lukt, valt het hele onderscheid tussen de A.M.C. en de talloze andere jongerenverenigingen helemaal weg.

Het enige duidelijke verschil tussen de leden van de club en hun leeftijdgenoten zit in hun kleding en haardracht. Die kleding wordt dan ook heel veel besproken en verdedigd, ook als er geen buitenaanstanders bij zijn.

Niet eens

WAAROP baseert het foto, „Waarom de kleding van de modernisten?” aldus een vraag, die op een zondagavond in Krasnapolsky werd gesteld. „Een modernist”, aldus het antwoord, „moet moderne ideeën hebben over al-

les en nog wat. Hij draagt die kleding, om voor zijn eigen mening uit te komen.” In het forum ontpozen zich vervolgens een vrij heftige discussie of 'n echte modernist ook bij een receptie in zijn typische kleding kan verschijnen. Men werd het daar niet over eens. Maar wel werd duidelijk uitgesproken, dat de club geen „burgerlijk” geklede kan toelaten, omdat de leden zich dan niet meer zouden thuisvoelen in hun eigen club.

„Wat ziet het forum als toekomst voor de nieuwe tradities?” ging de lastige vraagsteller verder.

Er kwam eigenlijk geen antwoord op. „Wij zijn er niet op uit, een ideale wereld te scheppen,” zei het forum. „Dat hebben al zo veel mensen geprobeerd. Dat lukt toch niet. Wij komen bij elkaar, omdat we van dezelfde soort muziek houden en ons allemaal kleden, zoals we dat leuk vinden. En wij willen de jongeren van het Leidseplein houden.”

De verhouding tot de ouderen is eveneens een geliefkoosd onderwerp. Ook hier koestert de A.M.C. slechts een probleem, dat niet veel verder gaat dan de reactie van de ouderen op de „eigenwijde” kleding en muzikale smaak.

Normaal

VERDER is de A.M.C. een heel normale, gezellige en hard werkende jongerencollectie. Men verzorgt het eigen drukwerk, men nodigt met succes voorstaande kunstenaars uit voor lezingen of voorstellingen, men heeft een reeks werkgroepen, men heeft tweemaal per week een eigen „sociëteitje” in twee kleine zaaltjes in de Kromme Elleboogsteeg. In het ene zaaltje mag niet worden gesproken, omdat daar moderne grammofonplaten worden gedraaid, in het andere zaaltje mag op die muziek worden gedanst. Oorspronkelijk was er slechts eens in de veertien dagen op zaterdagavond een bijeenkomst, omdat die andere zaterdag in familieverband moet worden doorgebracht. De club is daarop teruggegaan,

komen, omdat de leden op die avond toch niet thuis bleven. Er zijn op woensdagavonden bijeenkomsten in de Groene Kalebas, de zondagavonden zijn dikwijls bestemd voor voorstellingen in Krasnapolsky. De meeste leden zijn middelbare scholieren, die nogal wat huiswerk hebben. Zij kunnen dus niet elke avond op pad en de A.M.C. wijst hen daar dan ook op. Mensen, die willen breken met alle bestaande tradities, moeten toch een zekere ondergrond hebben.

Naast de A.M.C. bestaan er nog enkele kleinere clubs. Er is bijvoorbeeld een „Session House”, waar men andere jazz-stijlen prefeert, er is (of was) een „Modern Music Club”, een „Modern Jazz Society”.

Tegen rock

ER zijn verschillen van mening over de rock 'n' roll. De modernisten zijn er over het algemeen tegen en hebben Wim Booker zijn rock-kampioenschap in Krasnapolsky nogal verweten. Wim Booker heeft toen in het openbaar laten weten, dat de rock eigenlijk maar nep is en dat hij zijn kampioenschap niet met swingen had gewonnen. De modernisten hebben dat excus nogal smalend ontvangen.

Behalve al die min of meer georganiseerde bijeenkomsten hebben de „vreemdgekleide” ook een ontmoetingspunt gevonden in een goedmoedig keldercafetje in de Kerkstraat.

„Koetje heet die gelegenheid, die ruim een maand geleden plotseling werd ontdekt. De jongens en meisjes mogen hun eigen moderne grammofonplaten meebrengen om daar op te dansen. De eigenaar vindt het allemaal best. „Als die rage twee jaar duurt, heb ik er toch wat aan gehad. Daarna ga ik het hier verbouwen, om mijn jeugdhuis uit te breiden,” zegt hij.

Het is druk in zijn zaakje. Zijn klanten, al of niet lid van de A.M.C., komen nauwelijks meer op het Leidseplein. Als zij ooit „ongrijpbaar” zijn geweest, hebben zij zichzelf zo langzamerhand wel gegrepen.

2/3/57